

CONCIO

A D

Sanciam Synodum,

A B

ARCHIEPISCOPO,

Episcopis, & Clero,

Provinciae Cantuariensis celebratam.

HABITA

In Ecclesia Cathedrali S. PAULI, London.

Die Decembris A D. MDCCI.

Per GULIELMUM SHERLOCK,

Eiusdem Ecclesiae Decanum.

Jussu Reverendissimi Edita.

L O N D I N I:

Imprimis Gulielmus Rogers, ad Insigne Solis & regione
S. Dunstani occidentalis, in vico dicto
Parish Street. MDCCI.

CONCIO

A D

Synodum

A B

ARCHIEPISCOPO

Abbas & Monachus

provinciae Cantuariensis celebratum.

HABITA

in Ecclesia Cathedrali S. Pauli, London.

Die Decembris A. D. MDCC.

Per GUILLIUM SHERLOCK

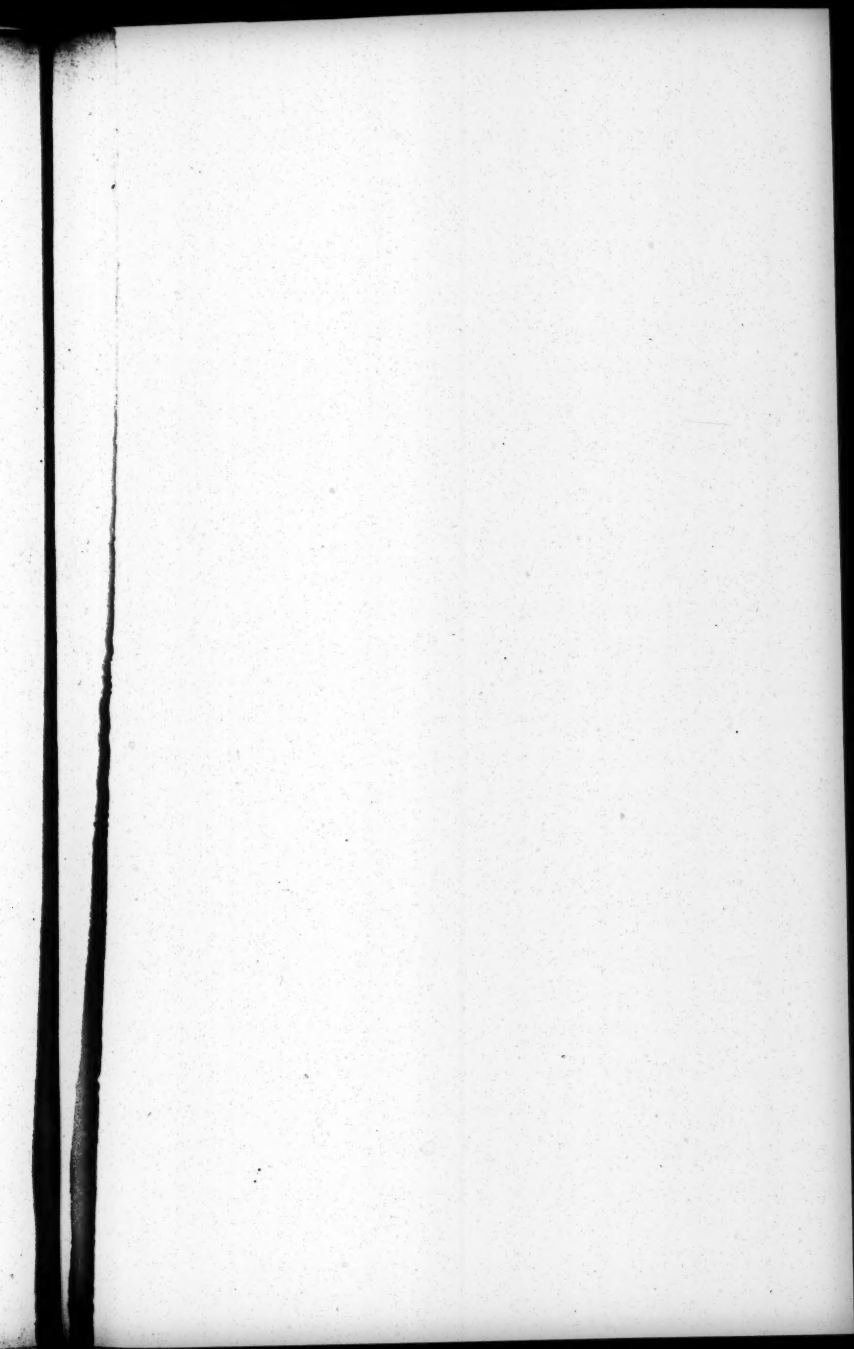
Præfatum Ecclesie Doctorem.

Teste Reverendissimo

LONDON:
Imprimis Gulielmi Rogers, ad Indignum, in regione
Ecclesie S. Dunstons occidentalis, in vico dicto
Sherlock. MDCC.

g. maleferiatis p. 17

Concio ad Synodum

Provinciae Cantuariensis.

**In Epistola Catholica Inter Apostoli Com-
mate 3. Scriptum est.**

**Charissimi, omnem sollicitudinem faciens scribendi
vobis de communi vestra salute, necesse habui
scribere vobis; deprecans supercertari semel
tradite sanctis fidei.**

CUM collapsum, & indies in pejus
ruentem Ecclesie & Religionis Chri-
stianae statum contemplor; cum Athe-
orum, Deistarum, Socinianorum, & aliorum
Hæreticorum jogos & scommata & insulsos

Concio ad Synodum

triumphos invitus audio; non tam sollicitus
sum de Ecclesia periclitante, contra quam
porta Inferorum non praevalcbunt, quam de
salute hominum, Atheismo, infidelitate &
hæresi pereuntium; pro quibus Unigenitus Dei
Filius Incarnatus, pretiosissimum suum effudit
Sanguinem.

Vestrum est admodum, Reverendi Patres,
pro summa vestra Pontificali Authoritate; no-
strum est, Reverendi & Carissimi Fratres,
pro nostro gradu & ordine, huic malo fortiter
occurrere; & sane cum undequaque video
tam celebrem & venerandum Virorum piissi-
morum & doctissimorum Coetum, nihil despe-
randum puto de fide aut Republica Christiana,
si Sociatis Consiliis, conjunctis viribus, forti
& prudenti Zelo, bonum hoc certamen cer-
tetur.

Ut demandato mihi Officio aliquo modo
perfungar, non ut vos doceam, doctissimi Viri,
à quibus potius optarem discere, sed ut datum
mihi Pensum absolvam; primo de pro-
posito certamine dicendum est; secundo de
Fide semel Sanctis tradita, pro qua certan-
dum est.

Quod

Præfatio Cantuariensis.

-10 Quod ad primum attinet, *in iungendo*, vel
ut vulgata versio, *supercertari*, contentionem
significat Zelo & constantia animatam, sed
qualem defensio pacifica fidei postulat, & in
quantum Christianos, præsertim æternæ pa-
cis Præfones decet. Non ad iurgia & rixas,
ad calumnias & seditiones, ad bella & caedes,
nos provocat Apostolus: Sanctus Jacobus alie-
ter Christianos instituit, 3. cap. commate 13.
*Quis sapiens & disciplinatus inter vos, ostendat ex
bonâ conversatione, operationem suam in mansue-
tudine sapientiæ, quod si Zelum amarum habetis &
contentiones in cordibus vestris, nolite gloriari &
mendaces esse adversus veritatem: non est enim ista
sapientiæ desursum descendens, sed terrena, ani-
malis, diabolica: ubi enim Zelus, & contentio,
ibi inconstantia, & omne opus prævium: quæ au-
tem desursum est sapientiæ, primum quidem pudica
est, deinde pacifica, modesta, suadibilis, bonis con-* x
*sentiens, plena misericordia & fructibus bonis, non
judicans, sine simulatione, fructus autem justitiæ in
pace seminatur, & facientibus pacem.* 1. 1. 1. cupid
Imprimis igitur pernecessarium est, ut pacem
inter nos sanctissime colamus: si divinus hic fi-
dei Zelus, fervidus licet & incallescens, innocuus
tamen semper sit, velut Cœlestis ille ignis, luit
saluta-

x salutare Solis radii, qui illuminant & calfi-
 unt, sed sine incendio: Si erga infidelibus
 Ecclesie & fidei hostes, lenis est & mitis, si
 disputat, si hortatur, si suadet, sed sine super-
 cilio, sine minis, sine opprobriis: an in am-
 plos laviret, & terrenis affectibus incensus in
 flammam erumperet, quia ipsi Ecclesie defla-
 grationem minarentur? Absit Patres, Fratresq;
 ut tam male ominaretur. Frustra cum malefe-
 ratis hominibus pro fide certabimus, si inter
 nos ipsos non bene convenit, si domestica
 lites & similes, & exulcerati animi post-
 habita inimicorum ratione in mutuam peri-
 clem nos arment & exacuunt, & in hostium
 castra potius transire persuasent, quam cum
 amicis & civibus in gratiam redire.

Milites sumus Christi, & quamvis ut Apo-
 stolus Paulus Corinthios monuit, in carne am-
 bulantes, non secundum carnem militemus, quon-
 iam vis militia nostre non sit carnalis, sed spiri-
 tualis, artes tamen pugnandi & vincendi ubiq;
 bique sunt pares: singuli fideles, pro se quisq;
 vincere possunt, firma fide, & obstinato ad
 resistendum animo, at si universam Ecclesiam
 salvam velimus, & cuncti Christiano consilior,
 si hostium impetus reprimere, & instructas
 acies

acies fugare, & servandus est ordo, & disciplina
militaris.

Ut Verbo dicam, Viri docti & pii,
scribæ docti in Regno Cælorum, qui profe-
runt ex *Tbeſauris ſuis nova & vetera*, multis
prodeſſe poſſunt, & magnos triumphos agere
de infidelibus & hæreticis, dum ſinguli pug-
nant; ac hoſtes ſubigere; eorumque vires fran-
gere & pacem firmam & ſtabilem conciliare
Eccleſiæ, niſi conjunctis viribus, & ritè or-
dinata acie non poſſumus. Spreto imperio &
conculcata diſciplina militari, vel victoria
nulla erit, vel elabatur è manibus: Ut planè
& apertè dicam; ſiqua eſt in Eccleſia Chriſti-
anâ Auctoritas & diſciplina, ſi ex Chriſti &
Apoſtolorum institutione ſupremum Eccleſiæ
regimen penes Episcopos eſt qui ſummi ſunt
Grægis Chriſti Paſtores, ſi Presbyteri in inferi-
ori gradu & ordine poſiti, ſua etiam habent ſibi
demandata officia, ſub inſpectione tamen &
Auctoritate Episcoporum exequenda, acie
hoc ordine inſtructa certandum eſt pro Fide;
quod ſiquid forte perturbato hoc ordine feli-
citer fuerit geſtum, infelix tamen erit Eccleſiæ
& Fidei victoria.

B

Non-

Nondum verò satis explicatè dixi, quid sit certare pro Fide, sed tantùm quàm pacatè & quo ordine, certandum sit; jam igitur de ipso certamine videamus. *Supercertari*, quatenus nos ipsos respicit, significat animorum vim & impetum constantia coniunctum in fide Christiana proficenda, adversus omnes inimicorum insultus, minas, opprobria, mille tandem fallendi & nocendi artes. In hac spiritali militia, *certare* sæpius significat, perferre, sustinere, pati, non recedere, non manus dare; sic vincit Fides, cum fidelis vinctus, incarceratus, & omni poenarum genere ad mortem usque cruciatus fidem non abdicat. Vincit qui non succumbit, *qui bonum certamen certavit, cursum consummavit, & fidem servavit.*

Ad hoc certamen ineundum omnes Fideles Militiæ Christianæ Sacramento astricti sunt: Sed nostri officii ratio, Patres Fratresque, si non aliquid majus (quid enim majus, quàm libertatis, facultatum, imò vitæ ipsius iacturam facere?) saltem hoc insuper exigat, ut oves Christi, nostræ curæ commissas, à lupis voracibus diligenter protegamus; non ut mer-

cenarius

*cenarius, cuius non sunt oves propria, qui videt lupum
venientem, & dimittit oves, & fugit, & lupus
rapit, & dispergit oves.* Nostrium est Hæreti-
corum fraudes & fallacias detegere, nullos re-
cusare labores, nullâ formidine terreri, sed id
~~unice cavere, ne in docendo fidem segnes, in~~
vindicare impetiri, in profitendo timidi &
vecordes simus.

Hactenus de certamine: Sequitur secundo
huius certaminis materia & argumentum,
Fides semel sanctis tradita, non pro qualicun-
que Fide certandum est, non pro novis pruri-
entium ingeniorum inventis, utcumque Fidei
nomine & titulo decoratis, sed *pro Fide semel
sanctis tradita*. Ubi autem hanc primævam
fidem inter tot discrepantes opiniones & va-
rias & pugnantes hæreses invenire possumus?
Certè in sacra Scriptura, in sanctis Evangelis,
in Apostolorum Actis & Epistolis, ubi innu-
meras controversias, quæ Ecclesiam Christi
dissepunt neutiquam inveniemus. Fides est
traditio, Christi scilicet & Apostolorum, non
humanae rationis partus, non inventum ho-
minum.

Primò igitur pro veritate fidei Christianæ certandum est, contra omnes nominis Christiani hostes, sive Atheos, sive Infideles, qui ipsum Fidei nomen ludibrio habent, & nihil credere cauti esse & prudentis viri putant. Insurgite, Patres Fratresque, hisce humani generis hostibus, qui Deum nobis, vel Religionem, vel Servatorem, & cum eo omnem immortalitatis spem eripere contendunt; qui exuunt hominem, ut Brutorum more vivant & moriantur: qui naturalem Dei cognitionem, & congenitas boni & mali notiones, quantum possunt, extinguunt, & nec à natura discere volunt nec à Deo, ne quod nollent, discant.

Hi sunt, *quorum sermones*, ut *Cancer serpunt*, qui indefesso labore tam verbis, quam scriptis, vel palam fidem oppugnant, vel insidiis adoriuntur. Hos, ut Apostolus loquitur, oportet redargui, qui universas domos subvertunt, docentes qua non oportet: Vindicemus divinam Majestatem, Existentiam & Providentiam Dei ab Athéorum Philosophia; vindicemus sacras Scripturas ab Infidelium fraudibus & fallaciis, & arte critica.

Consulamur fidei & saluti plebis Christianæ nostræ curæ commissæ, ut si obstinatos infidelium animos nec flectere nec ora obturare valeamus, opprimamus tamen rationum vi & pondere, ut saltem modestius se gerant, aut latebras quærant, nec diutius clarâ luce in frequentia hominum, ipsis inspectantibus & silentibus Pastoribus grassentur, & oves dispergant.

Secundo, Certandum est pro fide semel Sanctis traditâ, adversus omnes Hæreticos, & Novatores, qui verè Christianam & primævam fidem corrumpunt, abjiciunt, exhibitant. Hæreticæ pravitates, & perversa dogmata nudiùs-tertiùs nata & inventa, non sunt fides semel tradita; nec multum refert, utrum retento nomine Christiano abjiciamus fidem, vel fidem simul cum nomine abdicemus.

Salvamus per fidem, sed per fidem Christi, & sunt inter ipsos Christianos, si sancto Petro credimus, *Ψευδοδιδασκαλοι*; *Magistri mendaces*, mendaciorum artifices, qui introducent *αἵρεσις ἀπωλείας*, sectas perditionis, & eum, qui eos emittit negant, 2 Petri epistola, cap. 2. commate 1. Quid intelligit

git Apostolus per hanc negationem Domini ? Num Hæretici illi penitus negarunt Christum ? nullo modo ; Christiano enim nomine gloriabantur, & perfectissimam Christianorum mysteriorum scientiam vendicabant, sed de Persona, vel morte & sacrificio, vel resurrectione Domini, turpissimè & perditissimè errarunt ; negabant Dominum, qui eos eruit, negando veram de Domino fidem, *superducentes sibi celerem perditionem.* Salvâ fide, & religione Christianâ ; nollem cum Fratribus de minutiis contendere, de levibus conjecturis, de verborum formulis, de explicandi & probandi ratione, si nihil plane Hæreticum novo hoc loquendi, docendi, & probandi genere dissimularent. At cum summa Fidei Christianæ Capita in iudicium vocantur, à multis negata, ab aliis quidem disputata, ab aliis verò pro dubiis & incertis habita, quasi mera litium & contentionum materia, quæ paci Ecclesiæ donando melius Religioni consuleremus, quam disputando : si Religio nobis est Religionem prodere, quid restat nisi arripere Arma, & bellicum canere ?

Date

Datē veniam, Patres Fratresq; , si aſtuet ſi impetu quodam feratur Oratio in vindictis Chriſtianæ fidei contra certos inimicos & incertos amicos.

Eccleſia Chriſti ædificata eſt ſuper Petram, fidem ſcilicet Jeſu Chriſti filii Dei vivi: propter hanc confeſſionem, Jeſus Petrum beatum prædicat, Beatus es tu Simon Petre, quia caro et ſanguis non revelavit tibi, ſed Pater meus, qui in cœlis eſt; & dico tibi quia tu es Petrus, & ſuper hanc Petram ædificabo Eccleſiam meam, & Porta Inferi non prævalbunt adverſus eam, 16 Math. com. 16, 17, 18. Hæc eſt Fides ſemel Sanctis tradita, ipſa baptiſmalis Fides, in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti, & quo fortiùs & animoſiùs pro hæc fide certetis, breviter oſtendam, Eccleſiam Chriſtianam ſuper hanc Petram fundatam eſſe: Salvo quidem hoc Fundamento, ſalva eſt Eccleſia; ſublato ruet.

Omnis ſpes ſalutis in ſolo Chriſto poſita eſt; ſic Deus dilexit mundum ut filium ſuum unigenitum daret, ut omnis qui credit in eum, non pereat, ſed habeat vitam æternam.

nam. Ille nos redemit suo Sanguine, ille est unicus Mediator Deum inter & homines, melioris Testamenti Mediator, quod in melioribus repromissionibus sancitum est; non opus est, ut hæc apud vos memorem, quibus notissima sunt, utpote quæ utramque Evangelii paginam faciant; sed nunquam rectè intelligere possumus, quæ Christus fecerit & passus sit, pro humani generis salute, nec cur Deus hæc Christum facere & pati voluerit pro redemptione hominum, sine Catholica fide æternæ generationis, & veræ Incarnationis Unigeniti Dei Filii; hoc autem dato & constanter credito, sponte sese aperiunt involuta illa, at stupenda & adoranda divinæ Charitatis, & Sapientiæ, Miracula, dicam, an Mysteria?

Hæc fusius exponere, non præsentis est instituti; brevi igitur summa Capita percurram, ut quid sit Christiana religio, & Christianus cultus, & Christiana Fides, planius & distinctius appareat.

Jesus natus Infans, & à Parentibus coram Domino in Templo oblatas, secundum legem Moysis, in Simeonis hymno
salutare

salutare Domini, το σωτηριον, nuncupatur, & verissime quidem, si unigenitus Dei Filius Incarnatus est.

Redemptio humani generis non est absolute redemptio omnium & singulorum hominum; sed est redemptio humanæ naturæ; in quâ novum gratiæ & reconciliationis Fœdus cum humano genere ictum est.

Primus igitur reconciliationis gradus est Incarnatio; cum Unigenitus Filius Dei factus est homo, & æternum verbum, quod erat in principio, & erat apud Deum, & erat Deus, factum est caro, & habitavit in nobis, Si Unitas significat pacem, certè humana natura assumpta in unitatem Personæ Filii Dei, qui cum Patre unus est, cum Deo in pace est, si unigenitus Filius Dei est Deo Charus.

Notandum enim est, quòd Christus non assumpsit Personam hominis, sed humanam naturam; non hominem sibi conjunxit, ut Nestorius somniavit, sed homo est factus.

Si hominem suscepisset in arctissimam licet societatem, humano generi nihil profuisset; servasset susceptum hominem, sed unius so-

hūm hominis salus est, nec ad alios se extendit. Humana verò natura communis est humano generi, & quicquid acereverit humanæ naturæ publicum est beneficium, & ad omnes pertinet.

In lapsu Adami, qui unicus erat homo, non ipse Adamus solus lapsus est, sed in eo lapsa est humana natura, in quo tota erat; in eo inquinata est natura, in eo morti addita: eadem lege renovari & restitui & Deo reconciliari humana natura potest, & eo nomine Christus secundus est Adamus, qui humanam naturam, in suam Personam recipiens, sanctificavit, redemit, & deo Patri conciliavit. Hoc est mysterium Incarnationis, reconciliatio humanæ naturæ Deo Patri in Persona Filii, quod summum est argumentum benevoli erga homines animi, cum ex Patris beneplacito & decreto Unigenitus Filius induit hominem, & cum hominibus in terra versatur. Qui Christum merum hominem, non Deum in carne manifestatum prædicant, eripiunt nobis summam hanc consolationem, certissimum hoc divini amoris pignus, & pro Servatore merum Prophetam substituant.

Chri-

Christus se morti obtulit pro salute hominum, ad expianda peccata, ad placandum Deum, ut novum gratiæ foedus proprio sanguine sanciret. Quæ & quales jam oriuntur quæstiones, & quàm explicatu difficiles? Cur peccata per mortem expianda sunt? Cur vir innocens, justus, & pius, pro impiis moriatur & puniatur? Quo jure unius morte pro humano genere expiatio fiat? Difficiles lanè quæstiones, & quantum ego video, inexplicabiles, si nihil supra hominem in Christo agnoscimus; adeo ut non mirandum sit, Socinianos, qui æternam Deitatem Christi præfractè negant, de sacerdotio etiam & sacrificio Christi quàm pessimè sentire. Sed cum Unigenitus Dei Filius sit sacerdos & sacrificium, nec de sacerdotis auctoritate, nec de sacrificii merito dubitari potest. Sacerdotis dignitas, qui Patri carissimus & acceptissimus est, omnia sua dona commendat, & grata facit; sacrificium offert, quale decet, pro humano genere; non merum hominem, qui pro se tantum mori potest, sed humanam naturam, quæ est omnium hominum, & si sacrificium sit, pro omnibus est expiatio: non tamen corruptam &

C 2 deprava-

depravatam naturam, quæ piaculum est, non sacrificium, sed innocentem, puram, suam, sine maculis, sine defectu, ad perfectissimam ideam humanæ naturæ absolutam & supra humanam fortem hypostatica unionem divinam.

Humana natura in Adamo, in quo, ut prius dixi, tota erat, lapsa est, & morti adjudicata; *Per unum hominem peccatum intravit in mundum, & per peccatum mors, & ita in omnes homines mors pertransiit, in quo omnes peccaverunt*, ipso ortu scilicet peccatores, utpote naturam lapsam, peccatricem, & sub mortis reatu, a primo Parente habentes.

Ut restituatur igitur humanum genus, & à morte vindicetur, primò expianda est humana natura; sed quo sacrificio & à quali sacerdote litandum est? Certè non peccatrice naturâ, non mero homine igitur vel sacrificio vel sacerdote, qui ipse mortis reus, moriendo, pœnas luit, non litat, & cum ipse peccator sit, digniori sacrificio & sacerdote ipse indigeat. Nec alio tamen sacrificio humana natura expianda est, quàm per mortem humanæ

manā naturæ, nec per ullum pontificem, qui non sit homo. Humana natura in Adamo homine lapsa est & peccavit; per hominem peccatum intravit in mundum, & per peccatum mors, per mortem igitur humana naturæ, sed innocentis, repurgatæ, sanctificatæ, & in persona hominis Pontificis, sancti itidem, pii, iusti, ad mortem usque obediētis, & omnibus numeris absoluti & perfecti, placandus est Deus, satisfaciendum est legi, mortem minanti, expianda est natura, id est, à maledicto legis, & dominio mortis liberanda, & in primævum divini favoris & immortalitatis statum restituenda: sed ubi puram ac defœcatam naturam humanam pro sacrificio, & perfectè justum, pium, Deo gratissimum hominem pro pontifice & mediatore invenire possumus nisi in filio Dei Incarnato, qui humanam suam naturam repurgavit, & Deo gratissimam hostiam obtulit; & obediētia sua usque ad infamem mortem, peccatum in suâ carne condemnavit, & inobediētiā primi hominis delevit? igitur sicut per inobediētiā unius hominis peccatores constituti sunt multi, ita per unius obediētiā
am.

am iusti constituentur multi, & ad Rom. Com.
18.

Nondum autem plena est redemptio, nisi devicta & triumphata morte, quod supra merum hominem, supra humanas vires est, sed à Pontifice nostro præstandum, si humanam naturam salvam velit. Persona humana moriens & resurgens pro se mortem vincit, non pro humana natura, nec pro alio quolibet homine, sed natura humana in Personâ Pontificis, pro peccatis expiandis ad mortem oblata, & impleta moriendi lege, ad immortalem vitam resuscitata plenam fidem immortalitatis humano generi facit; jam enim naturam humanam immortalem videmus, quod jus immortalitatis humano generi restituit: Et prout omnes morimur in morte humanæ naturæ, quæ in Personâ Adami morti adjudicata erat, sic & resurgimus in resurrectione humanæ naturæ in Persona Christi; non certè eadem ratione; nascendi lege mortales sumus, renascendo immortales; sed abolitâ morte & recuperatâ humanæ naturæ immortalitate, jam locus est foederi gratiæ, quo novum jus immorta-

litaris

abolitâ

litatis omnibus in Christum credentibus & Spiritu Christi renatis, confertur & stabilitur.

Hæc eo fine paucis exposui, ut omnibus constet, quàm necessarium sit credere Jesum Christum æternum esse & unigenitum Dei filium incarnatum; hoc enim fundamento sublato, actum est de religione Christiana: Pro hac fide primævi Ecclesiæ Patres summo studio & infractis animis certarunt, contra Sabellianos, Arianos, Samosatenos, Nestorianos, Eutychanos, & omnes Hæreticos, qui Christum vel verum Deum, vel verum hominem, vel verum Deum & verum hominem in unâ Personâ negarunt, & quod dolendum est, pro glorioso hoc certamine, ut inepti, indocti, nugivendi, litigiosi, imò hæretici & Tritheistæ, in infelici hoc nostro seculo passim audiunt. At nihil profectò sanum est in Religione Christiana, sine Deo Incarnato, summo nostro Pontifice, & novi fœderis Sponsore & Mediatore. Si Christus est merus homo, nec propriè dictum sacrificium est, nec Sacerdos in religione Christianâ, quod Sociniani faten-

ferentur & contendunt; omnis igitur religio
ad naturam revocanda est; in quo tam
Deistæ quàm Sociniani conveniunt, licet in
partes abeant; ut hoc obiter moneam,
Theologi nostri, qui de naturali religione
honesto Zelo, sed incautè philosophantur,
huic malo incrementum & vires dedere:
cùm jam diu observassent, quanto in pre-
tio philosophia & naturæ lumen apud mul-
tos essent, ut hi philosophiæ & naturalis ratio-
nis cultores, cum religione Christianâ in gra-
tiam redirent, Fidem Christianam ad phi-
losophiam, & religionem quam vocant na-
turalem, miris laudibus & præconiis orna-
tam, revocarunt & eo præsertim nomine E-
vangelium præferunt, quod naturæ leges
perfectius doceat, & diviniorem philosophi-
am. Sed præter opinionem accidit, quod
philosophiæ & religionis naturalis prætextus,
religionem Christianam vel corrumpit, vel
mutilavit, vel extinxit: Nec aliud sanè,
si rem rectè æstimassent, expectandum fuit;
cùm enim ad philosophiam & naturalem ra-
tionem provocassent, naturalis ratio, non E-
vangelium, velint, nolint, erit fidei norma,
& judex.

Sed

Sed me reprimo, nisi enim tempus elapsum
esset, multa habui dicenda de tertio certami-
ne, pro simplicitate scilicet fidei Christianæ;
ut Religionem Christianam primævæ simpli-
citati restituere conemur, ut philosophicis ma-
nificis & compedibus resolutis, quibus jam diu
constricta tenetur, in verè Christianam liber-
tatem vindicemus; ut rescissis inutilibus
questionibus, quæ lites & fixas movent, pu-
ram fidem, & ingulpatam morum sanctita-
tem, exemplis, scriptis, voce, Christianam
plebem doceamus.

In omnibus fidei articulis, contentis scire,
quid Christus & Apostoli clarè & aperte do-
cuerunt, nihil occurret, nisi quod grave &
divinum, quod intelligi potest, quod apud
omnes sèrè Christianos, in confesso est, quod
potenter influis in animos & mores ho-
minum.

Si fidem Christianam de more prurientium
ingeniorum ad Ethnicæ philosophiæ normam
exigimus, jam omnia levia, puerilia, in-
certa, nulli stabili fundamento vel scripturæ
vel rectæ rationis innixa, sed fallaciis, & con-
jecturis utrinque certatur, quæ lites & verbo-

rum certamina concitant, Religioni vero & pietati vel officiunt vel nihil profunt. Hæc est fundi nostri calamitas; omnes philosophorum sectæ mutatis tantum nominibus, etiam Christianas scholas distinguunt; & quæ in porticu disputari solebant, jam in Templis resonant.

Nunquam sua religioni Majestas & reverentia constabit, nisi repurgata fide Christiana à philosophicis nugis & quilibet. Cum sacra oracula tractamus, divina auctoritas animos demulcet, & in obsequium flectit, & ipsa rerum magnitudo & excellentia nostram reverentiam conciliat; sed nihil nisi Religionem minuit, & Atheis deridendam exponit, quàm fidem minutatim discerpere, & omnia disputando, omnia incerta reddere, innumerisq; quæstionibus, quæ à Religione penitus alienæ sunt, pulcherrimam Veritatis faciem deturpare.

Vexatissimæ istæ quæstiones de libero arbitrio & naturæ viribus, de prædestinatione & fato, de concursu Dei cum creaturis, & dependentia creaturarum, quoad omnes & singulos ætus à prima causa, cum multis aliis ejus-

ejusdem Farinæ, non tam è Scripturis, quàm ex putidis philosophorum lacunis haustæ sunt.

Hæc olim disputabantur ante natam Ecclesiam Christianam, Christus tamen & Apostoli istas controversias nullo loco numerarunt, cum tam facili negotio hæc turbas divinæ authoritatē sedare & compescere potuerint: Etiam in hisce quæstionibus, quæ ad omnes pietatis usus sufficiant benè nota sunt, de Adæ scilicet lapsu, de humanæ naturæ corruptione, de predestinatione nostra in Jesu Christo, de regenerante, renovante, auxiliatrice Spiritus Sancti gratiâ, sed philosophicæ de hisce articulis disquisitiones ipsos articulos in quæstionem vocant & vel Fidelium animos excruciant vel labefactant fidem.

Sed ut tandem finem dicendi faciamus, Ecce Patres Fratresque, bonum certamen, Christianis Pastoribus dignissimum! in hæc Palæstra nos dies & noctes exerceamus, invigilemus gregi Christi, de fide, de salute animarum pie solliciti, animis ad omnia paratis, & ad omnia, quæ vel prosint, vel noceant, intentis. In hunc finem omnia nostra consilia dirigamus, omnes animorum intendamus nervos;
sed

